

Příloha č. 1 k ŠVP pro PV MŠ Rožná

KONKRETIZOVANÉ VÝSTUPY S NABÍDKOU ČINNOSTÍ

K jednotlivým konkretizovaným výstupům v rámci RVP PV jsme se pro každou oblast snažily vybrat aktivity, které tuto oblast rozvíjejí. Aktivity zde uvedené jsou jen jakýmsi výběrem činností, které dětem můžeme k rozvoji dovedností nabídnout. Neobsáhnou zcela jistě celou škálu možností. Často jedna nabízená aktivita rozvíjí celou řadu dovedností – proto se mnohdy nabízené činnosti pro konkretizované výstupy opakují. Aktivity měníme, vybíráme dle vhodnosti. Respektujeme individuální rozvoj a vývoj dítěte, jeho zájem, jeho možnosti a omezení. Vybíráme činnosti, které děti zaujmou, které pro ně budou přirozené, volíme na základě zkušeností z tzv. osvědčených metod, ale také se rádi inspirujeme činnostmi novými, které rádi pro děti vybíráme a k rozvoji jejich dovedností je zařazujeme.

DÍTĚ A JEHO TĚLO (DJT) OBLAST BIOLOGICKÁ

Podoblast	Fyzický rozvoj a pohybová koordinace
Očekávané výstupy z RVP PV	5.1.1 Zachovávat správné držení těla 5.1.2 Zvládnout základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí 5.1.3 Koordinovat lokomoci a další polohy a pohyby těla 5.1.4 Vědomě napodobit jednoduchý pohyb podle vzoru 5.1.4 Ovládat dechové svalstvo, sladit pohyb se zpěvem

<i>KOV1 postavit se zpříma a udržet správné držení těla po dobu vnější kontroly</i>	Pohybové básničky s nácvikem jednotlivých cviků, cvičení zaměřené na rovnováhu, správné držení těla, cvičení v tělocvičně
<i>KOV2 běhat, skákat, udržovat rovnováhu na jedné noze</i>	Cvičení v tělocvičně, běhání na dětském hřišti, skákání na jedné noze, střídání nohou, cvičení v rámci komunitního kruhu – protažení, stoj na jedné, druhé noze
<i>KOV3 vyrovnávat svalové dysbalance v běžném pohybu</i>	Běh v přírodním terénu, hra na rybičky a rybáře
<i>KOV4 otočit se čelem vzad bez ztráty rovnováhy a orientace</i>	Cvičení zaměřené na rovnováhu
<i>KOV5 zvládat nižší překážky, zvládat různé druhy lezení</i>	Pohyb na dětském hřišti, běhání, prolézání, trénink hrubé motoriky, překážková dráha, tělocvična
<i>KOV6 házet a chytat míč, užívat různé náčiní, nářadí</i>	Házení s míči na dětském hřišti, házení do dřevěného panáčka, prolézačky na dětském hřišti
<i>KOV7 užívat různé pomůcky</i>	Pomůcky v rámci možnosti materiálu z relaxační

<i>k pohybu (tříkolky, koloběžky, odrážela)</i>	místnosti.
<i>KOV8 pohybovat se bezpečně ve skupině dětí</i>	Při hrách kladem důraz na bezpečný pohyb, dělení dětí do skupin, ohraničení bezpečného prostoru, opakování přesných pravidel pohybu při hrách
<i>KOV9 pohybovat se koordinovaně a jistě, a to i v různém přírodním terénu (např. v lese, na sněhu, v písku)</i>	Chůze v terénu, v lese, po vesnici, hra na pískovišti – dětské hřiště
<i>KOV10 přizpůsobit či provést jednoduchý pohyb podle vzoru či pokynů</i>	Cvičení na protažení a uvolnění těla motivované různými říkadly, básničky, pohybové básničky v rámci komunitního kruhu
<i>KOV11 pohybovat se dynamicky po delší dobu (např. běhat při hře 2 minuty a více)</i>	Dětské hřiště, běhání, skákání, fotbal, házení s míči, závody v běhu při procházce,
<i>KOV12 být pohybově aktivní po delší dobu (10 minut a více) v řízené i spontánní aktivitě</i>	Pohyb na dětském hřišti, fotbal, honěná, procházky po vesnici
<i>KOV13 pohybovat se rytmicky, dodržet rytmus</i>	Rytmizace pomocí hudebních nástrojů
<i>KOV14 doprovázet pohyb zpěvem (např. při pohybových hrách, při chůzi, při rytmických činnostech)</i>	Pohybové písničky

Podoblast	Jemná motorika, koordinace ruky a oka
Očekávané výstupy z RVP PV	5.1.7 Ovládat koordinaci ruky a oka, zvládnout jemnou motoriku 5.1.14 Zacházet s běžnými předměty denní potřeby, hračkami, pomůckami, nástroji a materiály

<i>KOV15 upřednostňovat užívání pravé či levé ruky při kreslení či v jiných činnostech, kde se preference ruky uplatňuje</i>	Důraz na správné užívání pravé či levé ruky především při výtvarných činnostech, práci s pracovními listy (individuální přístup ke každému dítěti)
<i>KOV16 tužku držet správně, tj. dvěma prsty, třetí podložený, s uvolněným zápěstím</i>	Při výtvarných činnostech vždy dbáno na správné držení tužky, pomáhání dětem s nácvikem správného uchopení, správné držení pastelky, štětce, práce s pracovními listy, správné držení tužky
<i>KOV17 vést stopu tužky při kresbě, apod.</i>	Pracovní listy, výtvarné činnosti

<i>KOV18 napodobit základní geometrické obrazce, různé tvary, popř. písmena</i>	Rozpoznávání geometrických tvarů při práci v komunitním kruhu, práce ve skupinách, individuálně s dětmi, zapojování geometrických tvarů do výtvarných a pracovních činností, práce s pracovními listy
<i>KOV19 pracovat se stavebnicemi, skládkami (stavět z kostek, navlékat korálky, skládat mozaiky, zavázat kličku)</i>	Skládání puzzle, práce se stavebnicemi, navlékání korálků, skládání mozaiky, hra s molitanovými kostkami, dřevěnými kostkami, skládání formou her (skládačky)
<i>KOV20 zvládat výtvarné činnosti, provádět jednoduché úkony s výtvarnými pomůckami (např. tužkou, pastelem, štětcem, nůžkami) a materiály (např. papírem-překládání, textilem, modelovací hmotou)</i>	Práce s tužkou (obkreslování motivů), pastelkami, nůžkami, tuží, vodové barvy, gelové třpytivé náplně, voskové pastelky, práce s papírem, ruličkou toaletního papíru, práce s krepovým papírem, práce s ubrousky, vatou. Přírodním materiálem. Střídání techniky a výběru materiálu dle plánované činnosti.
<i>KOV21 kreslit, malovat, modelovat, vytrhávat, stříhat, lepit, vytvářet objekty z přírodních i umělých materiálů</i>	Zapojování všech technik : stříhání , kreslení, modelování, práce s plastelínou, vytrhávání, práce s keramikou,..Techniky vybírány dle tematického plánu, činností a přání dětí.
<i>KOV22 zacházet správně s jednoduchými rytmickými a hudebními nástroji (např. trianglem, bubínkem, chřestidly)</i>	Rytmizace do písni, vytleskávání, hra na rytmické hudební nástroje

Podoblast	Sebeobsluha
Očekávané výstupy z RVP PV	5.1.8 Zvládat sebeobsluhu, uplatňovat základní kulturně hygienické a zdravotně preventivní návyky 5.1.9 Zvládat jednoduchou obsluhu a pracovní úkony

<i>KOV23 pečovat o osobní hygienu, samostatně zvládat pravidelné běžné denní úkony (např. používat toaletní papír a splachovací zařízení, mýt si a utírat ruce, umět používat kapesník)</i>	Dle individuální potřeby dětí pomáhání a učení návykům správných hygienických návyků. Pomoc s oblékáním, použitím WC, používáním papírového kapesníku. Zdůrazňovány jsou hygienická pravidla – mytí rukou, pomoc při oblékání a jiných hygienických úkonech, dle individuálních potřeb dětí.
<i>KOV24 samostatně se oblékat, svlékat, obouvat, zapnout knoflíky, zipy, zavázat tkaničky</i>	Individuální přístup s jednotlivým nácvikem. Důraz na zavazování tkaniček, samostatné oblékání u dětí předškolního věku a mladšího věku
<i>KOV25 samostatně jíst, používat</i>	Děti jí samostatně. Děti předškolního věku jí samostatně

<i>příbor, nalít si nápoj, popř. polévku, používat ubrousek</i>	i příborem – správné držení – nácvik. Děti mladšího věku dle individuálních potřeb – nácvik pomoci při používání příboru. Potřeba pomoci dle individuálních potřeb dětí.
<i>KOV26 postarat se o své osobní věci, o hračky a pomůcky</i>	Děti se učí vybírat si hračku do hry dle jejich přání a výběru. Poté si každá hračku uklízí. Dle potřeby pomoc s úklidem, zapojení dětí do péče o hračky, do společného úklidu. Opakování pravidel.
<i>KOV27 udržovat pořádek, zvládat jednoduché úklidové práce</i>	Po každé činnosti jsou děti vedeny k úklidu.

Podoblast	Zdraví, bezpečí
Očekávané výstupy z RVP PV	5.1.10 Pojmenovat části těla a některé orgány, znát základní pojmy užívané ve spojení se zdravím, pohybem a sportem 5.1.11 Rozlišovat, co zdraví prospívá a co mu škodí 5.1.12 Mít povědomí o významu péče o čistotu a zdraví, aktivního pohybu a zdravé výživy 5.1.13 Mít povědomí o některých způsobech ochrany zdraví a bezpečí 5.3.13 Chovat se obezřetně při setkání s cizími a neznámými osobami

<i>KOV28 pojmenovat viditelné části těla včetně některých dílčích částí (např. rameno, koleno, loket, zápěstí) a některé vnitřní orgány (např. srdce, plíce, mozek, žaludek)</i>	Práce v rámci tematického bloku – lidské tělo, popis jednotlivých částí těla, používání názorného obrazového materiálu, encyklopedie.
<i>KOV29 mít poznatky o narození, růstu těla a jeho základních proměnách</i>	Práce s encyklopediemi, obrazovým materiálem.
<i>KOV30 znát základní zásady zdravého životního stylu (např. o pozitivních účincích pohybu a sportu, hygieny, zdravé výživy, činnosti a odpočinku, pobytu v přírodě, otužování) a o faktorech poškozujících zdraví včetně návykových látek</i>	Každodenní kombinace vyvážené stravy a pohybu. Pohyb v přírodě – dle počasí, na dětském hřišti. Pestrá, vyvážená strava. Odpočinek – polední klidový režim pro mladší děti.
<i>KOV31 uvědomovat si, co je nebezpečné</i>	Opakována bezpečnost při procházkách, při výtvarných činnostech, při společných činnostech (výlety)
<i>KOV32 projevovat bezpečný odstup vůči cizím osobám</i>	Děti jsou informovány o tom, že je důležité být opatrní při kontaktu s cizí osobou. S cizí osobou nikam nechodit.

	Nic jí neukazovat.
<i>KOV33 chovat se přiměřeně a bezpečně ve známém prostředí (např. ve školním prostředí, na hřišti, na veřejnosti, v přírodě) KOV34 znát a dodržovat základní pravidla chování na chodníku a na ulici (dávat pozor při přecházení, rozumět světelné signalizaci)</i>	Děti jsou upozorňovány na bezpečný pohyb na dětském hřišti. Na opatrnost při hře, při pohybu na prolézačkách. Děti jsou opakovaně upozorňovány na bezpečný pohyb na silnici na chodníku.
<i>KOV35 vědět, jak se vyhnout nebezpečí (být opatrné, obezřetné, kam se v případě potřeby obrátit o pomoc, koho přivolat)</i>	Informování dětí, neustále opakování pravidel bezpečnosti společně s dětmi. Záchranný systém.
<i>KOV36 bránit se projevům násilí</i>	Neprojevovat násilí vůči sobě navzájem, ani vůči nikomu jinému. Důraz na prosociální přístup, vhodně zvolenou komunikaci. Opakování pravidel, práce v komunitním kruhu

DÍTĚ A JEHO PSYCHIKA (DJP) - OBLAST PSYCHOLOGICKÁ

	Jazyk a řeč
Podoblast	Výslovnost, gramatická správnost řeči, porozumění, vyjadřování, dorozumívání
Očekávané výstupy z RVP PV	5.2.1.1 Správně vyslovovat, ovládat dech, tempo i intonaci řeči 5.2.1.2 Pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno 5.2.1.3 Vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity, ve vhodně zformulovaných větách 5.2.1.4, 5.2.1.7 Vést rozhovor, formulovat otázky, odpovídat, slovně reagovat 5.2.1.5 Domluvit se slovy 5.2.1.6 Porozumět slyšenému 5.2.1.10 Sledovat a vyprávět příběh, pohádku 2.1.11 Připravuje se pro život v mnohojazyčné evropské společnosti

<i>KOV1 spontánně vyprávět zážitky ze sledování filmových pohádek nebo pohádek z médií</i>	Podpora spontánního vyprávění dětí, jejich zážitků, příběhů.
<i>KOV2 vyslovovat všechny hlásky správně a mluvit zřetelně,</i>	Nácvik formou básniček, říkadel, písniček, docházení na

<i>gramaticky správně, v přiměřeném tempu, ovládat sílu a intonaci hlasu</i>	logopedické cvičení.
<i>KOV3 znát většinu slov a výrazů běžně používaných v prostředí dítěte (např. sdělit svoje jméno a příjmení, adresu, jména rodičů, sourozenců, kamarádů, učitele, rozumět většině pojmenování, které se týkají dítěti známých předmětů, popř. znát i některé, které se týkají vzdálenějšího světa)</i>	Používání didaktických pomůcek, obrazového materiálů dle jednotlivých tematických celků. Návčík přirozené komunikace a užívání nových pojmů v běžném hovoru.
<i>KOV4 mít přiměřeně bohatou slovní zásobu, dokázat osvojená slova aktivně uplatnit v řeči, používat větší množství slovních obrátů, správně určovat a pojmenovávat věci a jevy ve svém okolí</i>	Používá se návčík formou různých říkanek, písniček, vyprávění. Opakování. Popis věci v přírodě, při pobytu venku.
<i>KOV5 používat jednoduchá souvětí, vyjádřit myšlenku, nápad, mínění, popsat situaci, událost, vyjádřit svoje pocity, prožitky</i>	Popis jednotlivých situací, přirozené zapojování dětí. Používání konkrétních pomůcek pro rozvoj vyjadřování. Popis obrázků, převyprávění děje příběhu, doplňování posloupnosti příběhu. Vyjadřování pocitů k slyšenému a čtenému.
<i>KOV6 dodržovat pravidla konverzace a společenského kontaktu – řečovou kázeň (např. dokázat naslouchat druhým, vyčkat, až druhý dokončí myšlenku, sledovat řečníka i obsah, dokázat zformulovat otázku, samostatně a smysluplně odpovědět na otázku, umět komentovat zážitky a aktivity, posuzovat slyšené)</i>	Děti jsou učeny k tomu, aby neskákaly jeden druhému do řeči. Aby vyčkaly, než budou tázány. Jde o neustálý návčík a trénink.
<i>KOV7 dorozumět se verbálně i nonverbálně (např. používat gesta, udržet oční kontakt, reagovat správně na neverbální podněty)</i>	Komunikace probíhá především verbálně, neverbální komunikace při zrcadlení výrazů dětí a popisu emocí. Děti v neverbální komunikaci umějí dobře vyjádřit radost, spokojenost, nesouhlas i vzdor. Rozvoj verbální i neverbální komunikace.
<i>KOV8 sledovat a zachytit hlavní myšlenku příběhu, vyslechnutý příběh převyprávět samostatně, věcně správně, popř. dokázat odhadnout, jak by mohl příběh</i>	Využívání pohádek, čtených příběhů. Poslech a následné převyprávění příběhu. Doplňování posloupnosti příběhu.

<i>pokračovat</i>	
<i>KOV9 předat vzkaz</i>	Předávání informací pro rodiče, předávání informací mezi dětmi.
<i>KOV10 chápat jednoduché hádanky a vtipy</i>	Práce s názorným materiálem – Hádanky dráčka Fráčka, básničky s hádankami.
<i>KOV11 poznat a najít k sobě slova, která se rýmují, doplnit chybějící slovo rýmu</i>	Doplnění rýmů do básniček, hledání rýmu na konkrétní slova.
<i>KOV12 poznat a vyhledat slova protikladného významu (antonyma), podobného významu (synonyma), stejně znějící a slova různého významu (homonyma)</i>	Hledat protiklad a slovo podobného významu pomocí říkadel, četných a názorných příběhů.
<i>KOV13 rozkládat slova na slabiky</i>	Rozkládání slov na slabiky – trénink v komunitním kruhu. Pracovní listy.
<i>KOV14 vyčlenit hlásku na počátku a na konci slova</i>	Procvičování v rámci komunitního kruhu.
<i>KOV15 rozlišit krátké a dlouhé samohlásky</i>	Komunitní kruh a cvičení formou pracovních listů.
<i>KOV16 znát, že lidé se dorozumívají i jinými jazyky a že je možno se jim učit</i>	Děti umějí zpívat písně v AJ (děti předškolního věku, navštěvující i AJ v MŠ)
<i>KOV17 vnímat jednoduché písně, rýmy, popěvky v cizím jazyce</i>	Výuka AJ v MŠ (děti předškolního věku)
	Poznávací schopnosti
Podoblast	Vnímání
Očekávané výstupy z RVP PV	5.1.6 Vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů 5.2.2.1. Vědomě využívat všech smyslů, záměrně pozorovat, postřehovat, všimat si (nového, změněného, chybějícího) 5.2.2.5. Zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité

<i>KOV18 zaregistrovat změny ve svém okolí (všimnout si a rozpoznat, co se změnilo např. ve třídě, na kamarádovi, na obrázku)</i>	Hledání přirozených změn (změny v přírodě – procházky), změny pomocí názorného materiálu (co se změnilo), pomocí her.
<i>KOV19 rozlišit zvuky a známé melodie, rozlišit a napodobit rytmus</i>	Poslech písní. Rozpoznání melodie.
<i>KOV20 sluchem rozlišit slova, slabiky, počáteční slabiky a hlásky ve slovech</i>	Cvičení v rámci komunitního kruhu.
<i>KOV21 rozlišit tvary předmětů, základní geometrické tvary, základní barvy (červená, modrá, žlutá), barvy složené (oranžová, zelená, fialová), další barevné kvality (odstíny aj.) a vlastnosti objektů např. lesk, hladkost a jiné specifické znaky</i>	Rozlišování geometrických tvarů, pomocí názorného materiálu, individuálně pomocí pracovních listů. Rozlišování barev. Popis obrázků s rozlišením barev, pracovní listy.
<i>KOV22 správně reagovat na světelné a akustické signály</i>	Vnímání světla, tmy, rozlišení zvuků v přírodě, bezpečnost při procházkách.
<i>KOV23 rozpoznat odlišnosti v detailech (např. vyhledat a doplnit chybějící část v obrázku, jednotlivé části složit v celek, nalézt cestu v jednoduchém labyrintu, složit puzzle, hrát pexeso, domino, loto)</i>	Skládání puzzle. Oblékání medvídků, skládání rybiček. Hra s vláčky. Skládání velkého pěnového puzzle. Doplnění obrázků.
<i>KOV24 odhalit podstatné a nepodstatné znaky, charakteristické znaky předmětů, osob, zvířat</i>	Nácvik pomocí názorných pomůcek (obrazový materiál, knížky, magnetické obrázky).
<i>KOV25 rozlišit známé chutě a vůně i zápachy (např. slané, sladké, kyselé, hořké, vůni koření, různých pochutin)</i>	Konkrétně - poznávání ovoce, zeleniny, ochutnávání pěstovaných bylinek.
<i>KOV26 rozlišit hmatem vlastnosti předmětu (např. strukturu povrchu), určit tvar, materiál, počet, velikost</i>	Používání hmatových cvičení.

	Poznávací schopnosti
--	-----------------------------

Podoblast	Pozornost, soustředěnost, paměť
Očekávané výstupy Z RVP PV	5.2.2.2 Záměrně se soustředit a udržet pozornost 5.2.3.9 Vyvinout volní úsilí, soustředit se na činnost a její dokončení 5.2.2.10 Naučit se nazpaměť krátké texty, záměrně si zapamatovat a vybavit

<i>KOV27 soustředěně poslouchat pohádku, hudební skladbu, divadelní hru (např. sledovat pozorně divadelní představení a následně ho reprodukovat), nenechat se vyrušit – neodbíhat od činnosti, pracovat v klidu (např. vyřešit labyrint)</i>	Poslech pohádek, písniček. Soustředění se k poslechu divadelních představení.
<i>KOV28 dokončit hru (neodbíhat od ní) i rozdělanou činnost</i>	Děti jsou podporovány k dokončování započaté činnosti, především při výtvarných činnostech, pracovních činnostech, pracovní listy-
<i>KOV29 udržet pozornost i při méně atraktivních činnostech</i>	Děti jsou motivováni k udržení pozornosti, především díky střídání činností.
<i>KOV30 uposlechnout pokynu dospělého a řídit se jím</i>	Děti jsou vedeny ke spolupráci s pedagogem, k poslechnutí pokyny pedagoga, především při dodržování pravidel, nácviku konkrétních činností.
<i>KOV31 zapamatovat si krátké říkanky, rozpočítadla, jednoduché básničky, písničky a reprodukovat je, přijmout jednoduchou dramatickou úlohu</i>	Básničky, písničky, rozpočítadla.
<i>KOV32 zapamatovat si pohádku, děj, příběh a převyprávět ho</i>	Poslech pohádek, jejich převyprávění, spolupráce s kolektivem dětí, vzájemné dovyprávění příběhu.
<i>KOV33 záměrně si zapamatovat a vybavit si prožité příjemné i nepříjemné pocity (např. vyprávět zážitky z výletu), viděné (např. vyjmenovat květiny viděné na procházce), slyšené (např. zapamatovat si rytmus, melodii)</i>	Vyprávění zážitků z viděného, slyšeného, čteného. (příroda, výlety, pohádky, známé melodie)
<i>KOV34 pamatovat si postup řešení (např. postup jednoduché stavby, postup řešení labyrintu, určitý algoritmus, zapamatovat si umístění obrázku na konkrétním místě - Pexeso)</i>	Stavebnice, puzzle, jednoduché stavby z kostek
<i>KOV35 zapamatovat si různé</i>	Pohybové básničky – nácvik pohybu, zapamatování

<i>zvuky zvířat, běžně užívaných předmětů – sklo, papír, kov, dřevo, ale i události – kroky, dveře, tekoucí voda, vítr, déšť, bouřka apod., melodii (zvuky hudebních nástrojů), jednoduché taneční kroky, pořadí cviků nebo úkonů (např. skákání Panáka), krátký rytmický celek</i>	melodie (písničky), posloupnost tanečních kroků (příprava různých vystoupení)
<i>KOV36 uplatňovat postřeh a rychlost</i>	Postřeh – při jednotlivých cvičeních, rychlost při hrách, pohybu (pohybové soutěže, házení s míči)

	Poznávací schopnosti
Podoblast	Tvořivost, vynalézavost, fantazie
Očekávané výstupy Z RVP PV	5.2.2.13 Vyjadřovat svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech (konstruktivních, výtvarných, hudebních, pohybových či dramatických)

<i>KOV37 rozvíjet a obohacovat hru podle své představivosti a fantazie</i>	Podpora fantazie dětí, dotvoření hry, obohacení hry novými prvky
<i>KOV38 spontánně vyprávět zážitky ze svého okolí, z různých vyprávění, či co dítě prožilo příjemného i nepříjemného</i>	Vyprávění příběhů a zážitků dětí, co prožily, podpora při každodenní činnosti především v rámci komunitního kruhu
<i>KOV39 vyjadřovat fantazijní představy</i>	Doplňování a domýšlení příběhů
<i>KOV40 dokončit příběh, pohádku (např. vymyslet konec, jinou variantu)</i>	Dokončování čtených pohádek, pohádky s otevřeným koncem
<i>KOV41 vyprávět příběh s vizuální či akustickou oporou (podle obrázků, s dopomocí otázek atd.)</i>	Vyprávění příběhů podle obrazového materiálu, (posloupnost, magnetické obrázky)
<i>KOV42 vyjádřit vlastní jednoduché pohybové představy, rytmický doprovod nebo melodii (např. vymýšlet krátké dramatické scénky, naznačit, vyjádřit pomocí pantomimy konkrétní činnost, pohybem ztvárnit slyšenou melodii)</i>	Divadelní představení dětí
<i>KOV43 tvořivě využívat přírodní i ostatní materiály při pracovních a výtvarných činnostech, experimentovat s materiály, poznávat a využívat výrazové možnosti (vytvářet různé plošné a prostorové útvary, mísit barvy,</i>	Práce s papírem, ruličkou toaletního papíru, barevnými papíry, používání přírodního materiálu. Střídání materiálu dle konkrétních činností.

<i>zkoumat odlišné účinky suchých a vlhkých podkladů, aj.)</i>	
<i>KOV44 s materiály, barvami (např. vytvořit koláž, smíchat barvy, zapouštět barvy do klovatiny)</i>	Střídání různých materiálů i činností, dle tématu.
<i>KOV45 dokreslit chybějící části na obrázku, sestavit části v celek, vytvořit jednoduchý model, stavbu, provést obměnu, tvořit dle vlastní představy, např. stavby z kostek</i>	Kostky, puzzle, společné obrázky dětí, skupinové práce.
<i>KOV46 navrhnout další varianty řešení (co by se stalo, kdyby ...)</i>	Příběhy na pokračování, co by se stalo kdyby.
<i>KOV47 experimentovat s výtvarně netradičními materiály</i>	Práce s keramickou hlinou, kašírování. Hledání netradičních materiálů i technik.
<i>KOV48 využívat tvůrčí a výtvarné techniky k výzdobě prostředí</i>	Zapojení dětí do výzdoby, výtvarné činnosti.
<i>KOV49 improvizovat a hledat náhradní řešení</i>	Hledat postupy, doplňovat příběhy.

	Poznávací schopnosti
Podoblast	Rozlišování obrazných znaků a symbolů, grafické vyjadřování
Očekávané výstupy Z RVP PV	5.2.2.5 Zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité 5.2.1.16 Rozlišovat některé obrazné symboly a porozumět jejich významu a funkci

<i>KOV50 rozlišit některé jednoduché obrazné symboly, piktogramy a značky, umět je používat (např. číst piktogramy, pochopit obrázkové čtení)</i>	Malované pohádky v časopisech a knihách, hra s dopravními značkami a auty na dopravním koberci, symboly bezpečného a vhodného chování – pravidla třídy
<i>KOV51 pochopit význam piktogramu (např. pravidla chování ve skupině, v hromadném dopravním prostředku, znát význam elementárních dopravních značek a označení nebezpečí (elektrina, zákaz rozdělování ohně, koupání, skákání do vody atd.)</i>	Piktogramy znázorňující žádané chování mezi dětmi ve třídě – znát jejich obsah, základní dopravní značky a značky v okolí školy, symboly s upozorněním a zákazy ve škole, ve veřejných budovách v obci
<i>KOV52 rozpoznat některé grafické znaky s abstraktní podobou (např. zná některé číslice, písmena, dopravní značky)</i>	Cílová skupina – předškoláci pomocí obrázků a her se seznamovat s písmeny a číslicemi
<i>KOV53 sledovat očima zleva doprava a dle potřeby i zprava doleva, případně v dalších směrech,</i>	Obrázky dávat na tabuli vždy od leva, při řazení obrázků pohádek (např. Veliká řepa) pojmenovávat polohu jednotlivých osob, rastry – barva- tvar děti se seznamují

<i>jmenovat objekty zleva doprava, vyhledat první a poslední objekt ve skupině, vést čáru zleva doprava, shora dolů</i>	s řádkem, sloupkem, při práci s předškoláky cvičit lehké držení tužky a rozvíjet grafomotorické dovednosti (čárky, kroužky, obloučky, ...)
<i>KOV54 objevovat význam ilustrací, soch, obrazů</i>	Knihy jsou dětem k dispozici v knihovně, společně prohlížíme ilustrace zejména při pravidelném čtení knih, se sochami jsou seznámeny při návštěvě města (např. Bystřice n.P.)
<i>KOV55 poznat napsané své jméno, podepsat se tiskacím písmem svým jménem, popř. graficky označit své výtvořky (např. použít nějaký symbol)</i>	Ve starším předškolním věku jsou děti vedeny k podpisování své práce jménem, mladší se od začátku své docházky seznamují se svou značkou, později i s kreslením této značky
<i>KOV56 napodobit základní geometrické znaky a tvary (čára svislá, čára vodorovná, křížek, vlnovka, kruh, čtverec, obdélník, trojúhelník atd.)</i>	Práce s předškoláky pomocí různých pracovních listů, seznamují se s rozlišením geometrických tvarů i s jejich pojmenováním
<i>KOV57 napodobit některá písmena, číslice</i>	Písmena se učí používat při podpisu svých výtvarných prací
<i>KOV58 poznat některé hudební znaky</i>	Příležitostně při zpěvu písní jsou děti upozorněny na existenci not, houslového klíče

	Poznávací schopnosti
Podoblast	Časoprostorová orientace
Očekávané výstupy z RVP PV	5.2.2.9 Chápat prostorové pojmy, elementární časové pojmy 5.2.2.9 Orientovat se v prostoru i v rovině, částečně se orientovat v čase

<i>KOV59 rozlišovat vpravo – vlevo na vlastním těle, v prostoru s oporou o nějaký předmět</i>	Při všech činnostech celého dne se děti setkávají s pojmy vlevo, vpravo a přiměřeně věku se je učí používat
<i>KOV60 rozlišovat a používat základní prostorové pojmy (např. dole, nahoře, uprostřed, před, za, pod, nad, uvnitř, vně, u, vedle, mezi, nízko, vysoko, na konci, na kraji, vpředu, vzadu, blízko, daleko, dopředu, dozadu, nahoru, dolů) a těchto pojmů běžně užívat</i>	Při všech činnostech celého dne se děti setkávají s prostorovými pojmy a přiměřeně věku se je učí používat, cíleně při řazení předmětů a obrázků ve vzdělávacích chvílkách, didaktických hrách

KOV61 rozlišovat vzájemnou polohu dvou objektů	Řízená pedagogická činnost – námětové a didaktické hry, manipulace s obrázky a předměty.
KOV62 orientovat se v řadě (např. první, poslední, uprostřed)	Pohádky Boudo, budko, O veliké řepě
KOV63 orientovat se v prostoru podle slovních pokynů	Pohybové hry
KOV64 orientovat se v časových údajích v rámci dne (např. dopoledne, poledne, odpoledne)	Řízená pedagogická činnost – pomocí obrázků popisujeme co děláme celý den (sada obrázků)
KOV65 rozlišovat základní časové údaje, uvědomit si plynutí v čase (např. noc, den, ráno, večer, dnes, zítra, včera, dny v týdnu)	Blíže je probíráno v celku „Máme doma hodiny“, při práci s obrázky „Co dělám celý den“, v běžném denním hovoru
KOV66 rozlišovat roční období (jaro, léto, podzim, zima) i jejich typické znaky	Probíráno v příslušných tématických blocích, důraz na práci s obrázky, lidovou slovesnost, písně, básně, příběhy a pohádky

	Poznávací schopnosti
Podoblast	Základní matematické, početní a číselné pojmy a operace
Očekávané výstupy z RVP PV	5.2.2.8 Chápat základní číselné a matematické pojmy, elementární matematické souvislosti a dle potřeby je využívat 5.2.2.4 Přemýšlet, uvažovat, a své myšlenky i úvahy vyjádřit

KOV67 rozpoznat geometrické tvary - čtverec, kruh, trojúhelník, obdélník	Pracovní listy, vkládačky, manipulace s těmito tvary, vyhledávání předmětů těchto tvarů ve třídě
KOV68 rozumět a používat základní pojmy označující velikost (malý - velký, větší – menší, nejmenší – největší, dlouhý- krátký, vysoký - nízký, stejný)	Použití v běžném slovním projevu, cíleně při manipulaci s předměty a obrázky, a jejich porovnávání .
KOV69 rozumět a používat základní pojmy označující hmotnost (lehký – těžký, lehčí – těžší, nejlehčí – nejtěžší, stejně těžký)	Použití v běžném slovním projevu, cíleně při manipulaci s předměty a obrázky, a jejich porovnávání .
KOV70 porovnat a uspořádat předměty dle stanoveného pravidla (např. od nejmenšího k největšímu; poznat, co do skupiny nepatří), třídit předměty minimálně dle jednoho kritéria (např. roztrždit knoflíky na hromádky dle barvy, tvaru, velikosti)	Při manipulačních činnostech s předměty a obrázky za použití různé motivace (např. Pohádky). Postupně se děti samy učí vytvořit pravidlo.
KOV71 orientovat se v číselné řadě	Nejprve běžné počítání kolik je jim let, spočítání

<i>1 – 10, vyjmenovat ji, porovnat, že 5 je více než 4, chápat číslo jako počet prvků</i>	kamarádů, předmětů v řadě. Na předmětech je jim ukázáno porovnávání.
<i>KOV72 posoudit početnost dvou souborů a určit počet do 6 (např. o kolik je více a o kolik je méně, kde je stejně)</i>	U starších dětí je toto porovnávání rozvinuto i počítáním těchto věcí.
<i>KOV73 chápat, že číslovka označuje počet (např. 5 je prstů na ruce, 5 je kuliček)</i>	Hry a cvičení na třídě
<i>KOV74 chápat jednoduché souvislosti, nacházet znaky společné a rozdílné, porovnat, dle společných či rozdílných znaků (např. vybrat všechny předměty vyrobené ze dřeva), zobecňovat vybrat ovoce, zeleninu, hračky, nábytek, dopravní prostředky atd.), řešit jednoduché labyrinty, rébusy a hádanky</i>	Hry, didaktické pomůcky, práce v přírodě
<i>KOV75 řešit labyrinty (sledovat cestu)</i>	Pracovní listy

	Poznávací schopnosti
Podoblast	Řešení problémů, učení
Očekávané výstupy z RVP PV	5.2.2.11 Řešit problémy, úkoly a situace, myslet kreativně 5.2.2.12 Nalézat nová řešení nebo alternativní k běžným 5.2.1.20 Projevovat zájem o knížky, soustředěně poslouchat četbu, hudbu, sledovat divadlo, film 5.2.2.6 Vnímat, že je zajímavé dozvídat se nové věci, využívat zkušeností k učení 5.2.2.7 Postupovat a učit se podle pokynů a instrukcí 5.2.3.8 Prožívat radost ze zvládnutého a poznaného

<i>KOV76 slovně, výtvarně, technicky vyjádřit svoje jednoduché „nápady“, experimentovat, některé problémy řešit cestou pokus – omyl</i>	Pokusy se sněhem, vodou, kuchyňskou solí
<i>KOV77 samostatně se rozhodnout v některých činnostech</i>	Samostatné rozhodnutí o výběru hračky a kamaráda do hry
<i>KOV78 jednoduchý problém vyřešit samostatně i ve spolupráci s kamarády, při složitějších se</i>	Projektové, problémové učení

<i>poradit, postupovat podle pokynů a instrukcí</i>	
<i>KOV79 vymýšlet nová řešení nebo alternativní k běžným (např. jak by to šlo jinak, co by se stalo, kdyby) a verbalizovat je</i>	Sada obrázků „Co by se stalo kdyby...!“
<i>KOV80 projevovat zájem o poznávání písmen a číslic, prohlížet si knihy (atlasy, encyklopedie, obrázkové knihy, leporela), znát některé dětské knihy a vyprávět o nich, informace vyhledat v encyklopediích</i>	Starší děti – nabídka knih, časopisů a různých pracovních listů
<i>KOV81 verbalizovat myšlenkové pochody, přemýšlet nahlas, popsat, jak problém či situaci řešit (např. jak staví stavbu, skládá puzzle)</i>	Práce s pomůckou „Trojice obrázků“ obrázky složí v logickém sledu a popíší děj nebo příběh
<i>KOV82 přicházet s vlastními nápady</i>	Ve volných činnostech umožnit dětem hru rozvíjet a obohacovat
<i>KOV83 projevovat zájem o nové věci, dotazovat se při nepochopení, zkoušet, experimentovat</i>	Vhodným přístupem podporovat přirozenou dětskou zvědavost
<i>KOV84nechat se získat pro záměrné učení</i>	Motivace „Hra na školu“
<i>KOV85 odlišit hru od systematické povinnosti</i>	
<i>KOV86 zacházet s předměty digitální technologie, využívat nejzákladnější funkce počítače (zapnout-vypnout, práce s myší, jednoduchou klávesnicí)</i>	Práce s počítačovými programy pro předškoláky
Podoblast	
Očekávané výstupy z RVP PV	

<i>KOV87 přijímat pobyt v mateřské škole popř. i na ozdravně rekreačním pobytu jako běžnou součást života (vědět, že rodiče chodí do zaměstnání, dítě do MŠ)</i>	Od nástupu do školy učit děti chápat, že dospělý má své zaměstnání a děti si chodí do školy pohrát s kamarády a naučit se novým věcem.
<i>KOV88 zapojovat se do činností, komunikovat a kooperovat s dětmi i se známými dospělými, odmítnout neznámé dospělé</i>	Nácvik modelových situací: se známým se bavím, spolupracuji, neznámého striktně odmítám.
<i>KOV89 samostatně splnit jednoduchý úkol, poradit si v běžné a opakující se situaci, cítit ze své samostatnosti uspokojení (být na ni hrdý)</i>	Vyřizování vzkazů, samostatné nachystání jídla, hračky, uklizení svých věcí

<i>KOV90 respektovat a přijímat přirozenou autoritu dospělých</i>	Každodenní styk se zaměstnanci školy
<i>KOV91 uvědomovat si, že fungování skupiny je postaveno na pravidlech soužití, podílet se na nich a respektovat je</i>	Pravidla třídy – seznámení s nimi na začátku školní docházky a jejich průběžné opakování
<i>KOV92 umět se rozhodovat o svých činnostech (samostatně se rozhodovat, co udělat, jak se zachovat, i o tom, co neudělat, co odmítnout, čeho se neúčastnit)</i>	Postupné rozhodování jakou si vyberu hračku, jak si sní budu hrát, koho pozvu do hry, umět říci NE
<i>KOV93 snažit se uplatnit své přání, obhájit svůj názor</i>	Umět se zasadit o splnění svého požadavku, ale ne na úkor druhých celý den mimo řízené činnosti
<i>KOV94 umět kooperovat, dohodnout se s ostatními</i>	Při všech hrách ve třídě i venku
<i>KOV95 přijmout roli ve hře (např. jako organizátor, jako pozorovatel, jako spoluhráč)</i>	Nácvik těchto dovedností ve spontánních hrách
<i>KOV96 nebát se požádat o pomoc, radu</i>	Učitel jako partner a pomocník

	Sebepojetí, city, vůle
Podoblast	Sebeovládání a přizpůsobivost
Očekávané výstupy z RVP PV	5.2.3.4 Ve známých a opakujících se situacích, kterým rozumí, se snažit ovládat svoje city a přizpůsobovat jim své chování 5.2.3.6 Uvědomovat si svoje možnosti a limity 5.2.3.7 Přijímat pozitivní ocenění i svůj případný neúspěch a vyrovnat se s ním, učit se hodnotit svoje osobní pokroky (sebehodnocení)

<i>KOV97 reagovat přiměřeně dané situaci (odmítnat agresi, přijímat vzor společenského chování, umět se podřídit)</i>	Modelové situace, nácvik vhodného chování za použití obrazového materiálu, učit dítě říkat NE bez pocitu provinění
<i>KOV98 odhadnout, na co stačí, uvědomovat si, co mu nejde, co je pro ně obtížné</i>	S pomocí učitelky posoudit zda situaci zvládne či ne, starší děti se pokouší hodnotit samy
<i>KOV99 plánovat přiměřeně věku (ví, čeho chce dosáhnout a proč)</i>	Při hrách i v reálném životě pomoci dítěti plánovat co dříve, co později nebo činnost nedělat vůbec

<i>KOV100 hodnotit druhé, sebe hodnotit vzhledem k aktuální situaci a možnostem</i>	V kruhu hodnotit nastalou situaci, činnost dne aj. Učit se přijmout kritiku.
<i>KOV101 přijímat drobný neúspěch (vnímat ho jako přirozenou skutečnost, že se mu někdy něco nedaří), umět přijmout sdělení o případných dílčích nedostacích, být schopné se z něho poučit</i>	Pomocí her a modelových situací rozvíjet víru dítěte ve sebe tak, aby ho drobný neúspěch neodradil, snesl kritiku a z chyb vyvodil ponaučení
<i>KOV102 přizpůsobit se společenství, projevovat zájem o spolupráci</i>	Při všech situacích dítěti vštěpovat, že jsou součástí určité společnosti a musíme se řídit jejími pravidly (viz piktogramy naší třídy, naše republika aj.)
<i>KOV103 umět se přizpůsobit změnám</i>	Volní vlastnosti rozvíjet žádoucím směrem, přizpůsobení se změně, nastalé situaci brát jako svou výhodu.

	Sebepojetí, city, vůle
podoblast	Vůle, vytrvalost, city a jejich projevy
Očekávané výstupy z RVP PV	5.2.3.9 Vyvinout volní úsilí, soustředit se na činnost i její dokončení 5.2.3.12 Uvědomovat si příjemné a nepříjemné citové prožitky 5.2.3.13 Prožívat a dětským způsobem projevovat, co cítí, snažit se ovládat své afektivní chování 5.2.3.15 Těšit se z hezkých a příjemných zážitků, přírodních a kulturních krás i setkávání se s uměním 5.2.3.16 Zachytit a vyjádřit své prožitky

<i>KOV104 odložit splnění osobních přání na pozdější dobu</i>	Vhodnou motivací usměrnit osobní přání dítěte, ocenění jeho snahy
<i>KOV105 odhadnout, na co stačí, uvědomovat si, co neumí a co se chce naučit (vyhledávat příležitosti, umět požádat o pomoc)</i>	Slovní zdůvodnění na co stačím, co asi nezvládnu, učit se požádat o pomoc, používat prosím, děkuji. Použití kladné motivace, práce s dítětem cv průběhu celého dne
<i>KOV106 přijmout povinnost, soustředit se na činnost a samostatně ji dokončit</i>	Zaměřeno na starší děti, motivovány tím, že už brzy budou školáci, posilování volních vlastností
<i>KOV107 přijímat pokyny</i>	Od prvního dne v Mš učit dítě přijmout pokyn a

	bezprostředně na něj reagovat (motivace)
<i>KOV108 plnit činnosti podle instrukcí</i>	Souvisí s přijímáním pokynů, týká se všech činností ve škole, zejména výchovně vzdělávacích
<i>KOV109 přiměřeně reagovat ve známých situacích, umět se zklidnit, ovládnout se, potlačit projev agrese</i>	Po nástupu do školy cvičit odloučení od rodičů, ovládnout své emoce - použití kladné motivace v průběhu celého dne, piktogramy ve třídě
<i>KOV110 projevovat se citlivě k živým bytostem, přírodě i věcem, pomáhat druhým (např. kamarádům, mladším, slabším, aj.)</i>	Děti se učí pomáhat kamarádovi, menšímu, méně zdatnému – nikdy se nesmí vysmívat, nikoho ponižovat. Vysvětlujeme si, že zvířata se zabíjejí jen pro potravu ne pro radost, nebo z dlouhé chvíle.
<i>KOV111 přirozeně a v míře dané osobnostními předpoklady projevovat pozitivní i negativní emoce (soucit, radost, náklonnost, spokojenost, ale také strach, smutek)</i>	Učit děti vyjádřit svoje duševní rozpoložení, chápat, že ne vždy jsme veselí a spokojení. Snažit se hledat řešení
<i>KOV112 přirozeně projevovat radost z poznání a zvládnutého (radovat se, že umí píseň, básničku, ukazuje obrázek, předvádí taneček, výrobek)</i>	V průběhu dne dát dítěti možnost zažít radost z úspěchu, ze zvládnutého. Naučit dítě vážit si samo sebe a radovat se. (motivace, pochvala)
<i>KOV113 umět to, co prožívá, vyjádřit slovně, výtvarně pohybově, mimikou (zážitky jednotlivé či v časové posloupnosti jako výtvarné vyprávění, komentovat obrázky apod., pomocí hudby, hudebně pohybovou a dramatickou improvizací atd.)</i>	Vést děti, aby se nebály, nastyděly vyjádřit svůj duševní stav - kladná motivace, porozumění a pochopení ze strany učitele
<i>KOV114 Rozhodovat sám o sobě (o svém chování)</i>	V rámci pravidel mohu rozhodnout co budu dělat

DÍTĚ A TEN DRUHÝ (DTD) OBLAST SOCIÁLNÍ

Podoblast	Komunikace s dospělým
Očekávané výstupy z RVP PV	5.3.1 Navazovat kontakty s dospělým

<i>KOV1 navazovat kontakty s dospělým (např. s novým učitelem)</i>	Adaptace nových dětí v MŠ (s novou paní učitelkou). Při každodenním setkávání při příchodu do MŠ, v průběhu celého dne.
--	---

<i>KOV2 spolupracovat s dospělým</i>	Spolupráce s pedagogy a rodiči – v mateřské škole i na veřejnosti (oslavy – Vánoce, Den Matek atd.) Výlety – cestování vlakem, autobusem, prohlídka , výstavy, hrad,muzeum, divadlo.
<i>KOV3 respektovat dospělého, komunikovat s ním vhodným způsobem (s ohledem na situaci a podmínky)</i>	Respektování pokynů pedagogů a rodičů – v mateřské škole i na veřejnosti (oslavy – Vánoce, Den Matek atd.) Výlety – cestování vlakem, busem, prohlídka a výstavy, hrad,muzeum divadlo.
<i>KOV4 obracet se na dospělého o pomoc, radu atd.</i>	V průběhu celého dne v MŠ.
<i>KOV5 rozlišovat vhodnost oslovování i tykání a vykání</i>	Vztah k dospělému (zdravení, kontakt) rozdíl mezi kamarádem a učitelem.

Podoblast	Komunikace s dětmi, spolupráce při činnostech
Očekávané výstupy z RVP PV	5.3.8 Přirozeně a bez zábran komunikovat s druhým dítětem 5.3.9 Spolupracovat s ostatními

<i>KOV6 aktivně komunikovat s druhými dětmi bez vážnějších problémů (vyprávět, povídat, poslouchat, naslouchat druhému)</i>	Při spontánních hrách dětí a v komunitním kruhu.Při rozhovorech dětí.
<i>KOV7 chápat a respektovat názory jiného dítěte, domlouvat se, vyjednávat</i>	Domluva s dětmi, řešení situací slovem a dohodou, pravidla při hře i v komunitním kruhu.
<i>KOV8 vyhledávat partnera pro hru, domlouvat se, rozdělovat a měnit herní role, hru rozvíjet a obohacovat</i>	Podpora dětských přátelství – pravidla, dohoda dětí mezi sebou.
<i>KOV9 spolupracovat při hrách a aktivitách nejrůznějšího zaměření, být ostatním partnerem</i>	Hra a činnosti ve skupinkách, štafety, pohybové hry, kvízy, skládání puzzlí, hledání rozdílů.
<i>KOV10 vyjednávat s dětmi i dospělými ve svém okolí, domluvit se na společném řešení</i>	Při porušení pravidel ve třídě návrhy řešení / společná řešení situace.
<i>KOV11 využívat neverbální komunikaci (úsměv, gesta, řeč</i>	Emocionální projevy dětí, smyslové hry.

těla, apod.)	
--------------	--

Podoblast	Sociabilita
Očekávané výstupy z RVP PV	5.3.5 Uvědomovat si svá práva ve vztahu k druhému, přiznávat stejná práva druhým a respektovat je 5.3.7 Uplatňovat své individuální potřeby, přání a práva s ohledem na druhého, učit se přijímat a uzavírat kompromisy, řešit konflikt dohodou 5.3.10 Respektovat potřeby jiného dítěte 5.3.6 Chápat, že všichni lidé (dětí) mají stejnou hodnotu, přestože je každý jiný, že osobní, resp. osobnostní odlišnosti jsou přirozené 5.3.4 Odmítnout komunikaci, která je dítěti nepříjemná

<i>KOV12 obhajovat svoje potřeby, svůj postoj či přání, přijímat také názor druhého, dohodnout se na kompromisním řešení</i>	Podpora volných vlastností a svobodného projevu slova – při komunitním kruhu, respektování mluvčího. Při sporu řešení slovní dohodou.
<i>KOV13 všimnout si, co si druhý přeje či potřebuje (např. dělit se s druhým dítětem o hračky, pomůcky, pamlsky, podělit se s jiným dítětem o činnost, počkat, vystřídat se)</i>	Při hrách – dělení o hračky, pomůcky, oslava narozenin dětí, přání, při práci s temperovými barvami – čistota při práci.
<i>KOV14 chápat, že každý je jiný, jinak vypadá, jinak se chová, něco jiného umí či neumí a že je to přirozené</i>	Rozvíjeno a podporováno vztahem dětí starší k mladším, vyjadřování a oceňování slabších, jiných kamarádů – co se mi líbí/nelíbí na chování/vzhledu kamaráda. (v komunitním kruhu)
<i>KOV15 k mladšímu, slabšímu či postiženému dítěti se chovat citlivě a ohleduplně (neposmívat se mu, pomáhat mu, chránit ho)</i>	Pomáhání mladším(slabším) kamarádům, oceňování (pochvala), např.při oblékání. Chopení ve dvojicích (starší si vezme na starosti mladšího).
<i>KOV16 porozumět běžným projevům emocí a nálad (např. vnímat, že je jiné dítě smutné, zklamané nebo naopak něčím nadšené, že má radost)</i>	Rozvoj empatie, opakování pravidel prosociálního chování dětí.
<i>KOV17 nepříjemný kontakt a komunikaci dokázat odmítnout</i>	Podpora v projevech názorů a pomoc při situacích.
<i>KOV18 bránit se projevům násilí</i>	Snaha zabránit násilí, pomoc řešení situací

<i>jiného dítěte (nenechat si ubližovat, nenechat se šidit, bránit se posmívání, ohradit se proti tomu)</i>	dohodou nikoliv agresí (úderem), podpora v projevech názorů, slušné chování, respekt druhého.
<i>KOV19 uvědomit si vztahy mezi lidmi(kamarádství, přátelství, vztahy mezi pohlavími, úcta ke starší)</i>	Podpora přátelských vztahů, význam a hodnota kamarádství (např. V komunitním kruhu, formou her)
<i>KOV20 spoluvytvářet prostředí pohody</i>	Dodržování pravidel, splňování přání dětí.
<i>KOV21 respektovat rozdílné schopnosti</i>	Seznámení dětí s osobními možnostmi – každý má své schopnosti a omezení. Respektování rozdílů mezi pohlavími, respekt starších lidí (v komunitním kruhu – povídání o rodině, úcta k dospělým a druhým)
<i>KOV22 důvěřovat vlastním schopnostem</i>	Podpora v sebedůvěře.
<i>KOV23 cítit sounáležitost s ostatními</i>	Respektování pravidel ve třídě (soužití v MŠ).
<i>KOV24 nabídnout pomoc</i>	Podporováno s ohledem na mladší (slabší) děti a kamarády, umět poradit, pomoci – empatie.

DÍTĚ A SPOLEČNOST (DSp) OBLAST SOCIOKULTURNÍ

Podoblast	Společenská pravidla a návyky
Očekávané výstupy Z RVP	5.4.1 Uplatňovat návyky v základních formách společenského chování ve styku s dospělými i s dětmi 5.4.8 Utvořit si základní dětskou představu o pravidlech chování a společenských normách, co je v souladu s nimi a co proti nim a ve vývojově odpovídajících situacích se podle této představy chovat 5.4.11 Uvědomovat si, že ne všichni lidé respektují pravidla chování, učit se odmítat společensky nežádoucí chování

<i>KOV1 umět ve styku s dětmi i dospělými pozdravit, poprosit, požádat, poděkovat, rozloučit se, vyslechnout sdělení, střídat se v komunikaci,</i>	Při příchodu i odchodu dětí do/z MŠ pozdrav podáním ruky + slovní. Při potřebě umět se správně zeptat, respektování zásad komunikace v komunitním kruhu.
--	--

<i>KOV2 dodržovat společně dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití v mateřské škole a na veřejnosti</i>	Každodenní opakování pravidel, uplatňování při hrách, činnostech v MŠ i při pobytu venku.
<i>KOV3 chápat podstatu hry a její pravidla, dodržovat pravidla her a jiných činností, hrát spravedlivě, nepodvádět, umět i prohrávat</i>	Při každodenních hrách, respektování pravidel, umět přijmout prohru – popis emocí, motivyce na příští hry.
<i>KOV4 zacházet šetrně s vlastními a cizími pomůckami, hračkami, s knížkami, věcmi denní potřeby</i>	Respektování zásad, podpora a rozvoj vztahu k věcem, vážit si toho.
<i>KOV5 rozlišovat společensky nežádoucí chování, vnímat co je lež, nespravedlivost, ubližování, lhostejnost, agresivita, vulgarismy</i>	Při porušení pravidel, upozornění – vysvětlování proč se nemluví sprostě, proč se nelže atd. (pomocí pohádek, příběhů – poučení)
<i>KOV6 pojmenovat povahové vlastnosti</i>	Při rozborech příběhů a pohádek – postavy v ději.
<i>KOV7 pochopit funkci rodiny a jejich členů</i>	Při povídání v komunitním kruhu o rodině – role členů, pomoc, vztah k dospělému, rodině.

podoblast	Zařazení do třídy/do skupiny/
Očekávané výstupy Z RVP	5.4.2 Pochopit, že každý má ve společenství (v rodině, ve třídě, v herní skupině) svoji roli, podle které je třeba se chovat 5.4.4 Začlenit se do třídy a zařadit se mezi své vrstevníky, respektovat jejich rozdílné vlastnosti, schopnosti a dovednosti 5.4.6 Adaptovat se na život ve škole, aktivně zvládat požadavky plynoucí z prostředí školy

<i>KOV8 orientovat se v rolích a pravidlech různých společenských skupin (rodina, třída, mateřská škola, herní skupina apod.) a umět jim přizpůsobit své chování</i>	Seznámení s pravidly a jejich dodržování. Při hrách, činnostech a spontánních projevech /aktivitách/ dětí.
<i>KOV9 reagovat na sociální kontakty druhých dětí otevřeně</i>	Při hrách, diskuzích, činnostech, v

<i>a zařazovat se mezi ně pomocí sociálně úspěšných strategií (vlídné přijetí, humor, projevení zájmu, akceptování či podání návrhů, nabídnutí spolupráce, pomoci, fair play)</i>	komunitním kruhu.
<i>KOV10 vnímat odlišnosti mezi dětmi a podle toho přizpůsobovat i své přístupy</i>	Vnímání pozitivních /neg./ vlastností kamarádů, respektování rozdílů.
<i>KOV11 navazovat s dětmi vztahy, mít ve skupině své kamarády, udržovat a rozvíjet s nimi přátelství</i>	Podpora dětských přátelství, pomoc při problémech.
<i>KOV12 cítit se plnohodnotným členem skupiny</i>	Role – střídání rolí ve skupině, být vedoucí ve skupině (být uznávaný) – skupinové hry.
<i>KOV13 projevovat ohleduplnost a zdvořilost ke svým kamarádům i dospělým, vážit si jejich práce i úsilí</i>	Oceňování snahy při práci a činnostech, oceňování výkonů a tvorby dětí při hrách /stavebnice, kostky, puzzle/.
<i>KOV14 být schopné přistoupit na jiný názor porozumět potřebám druhých, přijmout společné návrhy, podřídit se rozhodnutí skupiny a přizpůsobit se společnému programu</i>	Umět se vcítit do druhého – smyslové a empatické hry.

podoblast	Kultura, umění
Očekávané výstupy Z RVP	5.4.13 Vnímat umělecké a kulturní podněty, hodnotit svoje zážitky 5.4.14 Zachycovat skutečnosti ze svého okolí a vyjadřovat své představy pomocí různých výtvarných činností, dovedností a technik 5.4.15 Vyjadřovat se prostřednictvím hudebních a hudebně pohybových činností, zvládat základní hudební dovednosti vokální i instrumentální

<i>KOV15 pozorně poslouchat a sledovat se zájmem uměleckou produkci (např. literární, filmovou, výtvarnou, dramatickou, hudební)</i>	Např. Prohlídka hradu, návštěva muzeí, výstav. Poslech pohádek, příběhů v Komunitním kruhu či klidovém režimu.
<i>KOV16 vyjádřit a zhodnotit prožitky (co se líbilo a co ne,</i>	Zpětná vazba po kulturním zážitku –

<i>co a proč zaujalo, co bylo zajímavé, překvapivé, podnětné apod.)</i>	vzpomínání co se líbilo/nelíbilo.
<i>KOV17 v kulturních místech (např. divadle, galerii, muzeu atd.) respektovat dohodnutá pravidla a nerušit ostatní při vnímání umění</i>	Např. Divadlo Bystřice nad Pernštejnem, Brno – divadlo RADOST, v prostorách MŠ.
<i>KOV18 všimnout si kulturních památek kolem sebe (pomník, hrad, zámek, zajímavá stavba atd.)</i>	Při procházkách, výletech, v diskuzích.
<i>KOV19 zobrazovat objekty reálné i fantazijní různými výtvarnými výrazovými prostředky (např. kresbou, malbou, plošným a prostorovým vytvářením s využíváním různých materiálů – viz výše)</i>	Spontánní kresba/malba, na dané téma – výběr prostředků.
<i>KOV20 vyjadřovat se zpěvem, hrou na jednoduché rytmičné či hudební nástroje, hudebně pohybovou činností (viz výše)</i>	Zpěv v komunitním kruhu, hra s dřívky (orfovy nástroje), taneční kroužek.

DÍTĚ A SVĚT (DS) OBLAST ENVIRONMENTÁLNÍ

Podoblast	Poznatky, sociální informovanost
Očekávané výstupy z RVP PV	5.5.1 Orientovat se bezpečně ve známém prostředí i v životě tohoto prostředí 5.5.4 Osvojit si elementární poznatky o okolním prostředí, které jsou dítěti blízké, pro ně smysluplné a přínosné, zajímavé a jemu pochopitelné a využitelné pro další učení a životní praxi 5.5.5 Mít povědomí o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním i technickém prostředí i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek v okolí dítěte 5.5.6 Vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný

<i>KOV1 orientovat se ve školním prostředí, vyznat se v blízkém okolí (vědět, co se kde v blízkosti mateřské školy nachází, např. obchody, zastávka, hřiště, škola, pošta, policie,</i>	Orientování se a opakování při vycházkách.
---	--

<i>lékař, knihovna, hasiči, sportoviště)</i>	
<i>KOV2 zvládat běžné činnosti, požadavky i jednoduché praktické situace, které se v mateřské škole opakují</i>	Návyk na denní režim – respektování pravidel.
<i>KOV3 rozumět běžným okolnostem a dějům, jevům a situacím, s nimiž se běžně setkává (rozumět tomu, co se ve známém prostředí děje)</i>	Seznámení s programem v MŠ, s pravidly chování, prevence úrazů, bezpečnost.
<i>KOV4 mít poznatky z nejrůznějších oblastí života a poznání v rozsahu podle toho, s čím se v praxi setkává, co kolem sebe vidí, co prožívá, co mu bylo zprostředkováno či vysvětleno (např. poznatky o přírodě živé i neživé, o přírodních jevech a dějích, o lidech a jejich životě, o kultuře či technice)</i>	V rámci TVP a činností, povídání v komunitním kruhu – seznamování se všemi druhy zvířat, základy vztahu k přírodě, k rodině. Za pomoc obrazových materiálů, smyslových her.
<i>KOV5 uvědomovat si, že jak svět přírody, tak i svět lidí je na různých částech naší planety různorodý a pestrý a ne vždy šťastný</i>	Každý jsme jiný, seznámení a povídání si o kontinentech, o světě – enviromentální a multikulturní výchova.
<i>KOV6 mít poznatky o své zemi, (znát název státu, státní vlajku, hymnu, prezidenta, hlavní město, významné svátky a události)</i>	Zájem dětí v době zimních olympijských her, seznámení dětí – proč je volno (státní svátky). Kresba vlajek.
<i>KOV7 mít poznatky o existenci jiných zemí, národů a kultur (znát typické znaky některých významných národů - přírodní podmínky, oblečení, zvyky, strava, stavby, kde co roste, nebo se pěstuje, žijí zvířata apod.)</i>	Seznámení s rozdíly tradic a zvyků – Vánoce a Velikonoce v jiných zemích a u nás. Práce s mapou, encyklopediemi – lidé, zvířata.
<i>KOV8 mít poznatky o planetě Zemi, vesmíru apod. (např. o koloběhu vody, střídání denních i ročních období a jejich příčinách, některých planetách)</i>	Každodenní opakování časové posloupnosti, seznámení s fakty o vesmíru – např. Kniha o Zemi.
<i>KOV9 chápat základní pravidla chování pro chodce</i>	Při každodenním pobytu venku – bezpečné přecházení vozovky a kolejí.
<i>KOV10 mít poznatky o zvycích a tradicích kraje, přijmout tradici oslav</i>	Seznámení s tradicemi – Vánoce, Tři králové, Velikonoce.

Podoblast	Adaptabilita ke změnám
-----------	-------------------------------

Očekávané výstupy z RVP PV	5.5.7 Všimát si změn a dění v nejbližším okolí
	5.5.8 Porozumět, že změny jsou přirozené a samozřejmé, přizpůsobovat se jim

<i>KOV11 zajímat se, co se v okolí děje, všimát si dění změn ve svém okolí (např. v přírodě), proměny komentovat, přizpůsobit oblečení – rozlišení pocitu chladu a tepla, chování</i>	Přizpůsobování oblečení při pobytu venku – vhodné oblečení v souvislosti s počasím (hodnocení počasí v komunitním kruhu).
<i>KOV12 vědět, že se stále něco děje, že všechno kolem plyne, vyvíjí se a proměňuje běžně proměnlivé okolnosti v mateřské škole vnímat jako samozřejmé a přirozené se tomuto dění přizpůsobovat</i>	Přizpůsobení se dennímu režimu.
<i>KOV13 cítit oslavy narozenin, svátků, slavností</i>	Oslava narozenin, svátků – zpěv a přání dětem – podání ruky, dávání hobla, bonbony.

Podoblast	Vztah k životnímu prostředí
Očekávané výstupy z RVP PV	5.5.10 Rozlišovat aktivity, které mohou zdraví okolního prostředí podporovat a které je mohou poškozovat 5.5.9 Mít povědomí o významu životního prostředí (přírody i společnosti) pro člověka, uvědomovat si, že způsobem, jakým se lidé chovají, ovlivňují vlastní zdraví i životní prostředí 5.5.11 Pomáhat pečovat o okolní životní prostředí

-	
<i>KOV15 uvědomovat si, že člověk a příroda se navzájem ovlivňují, že každý může svým chováním působit na životní prostředí (podporovat či narušovat zdraví, přírodní prostředí i společenskou pohodu)</i>	Respektování zásad a pravidel v přírodě, při pobytu venku a hře s přírodními materiály.
<i>KOV16 všimát si nepořádku a škod, dbát o pořádek a čistotu, starat se o rostliny, zvládat drobné úklidové práce, nakládat vhodným způsobem s odpady, chápat význam třídění</i>	Při vycházkách pozorování změn a hledání – co je špatně, odpady, seznámení s tříděním odpadu.

<i>odpadu chránit přírodu v okolí, živé tvory apod.</i>	
<i>KOV17 spoluvytvářet pohodu prostředí (cítit se spokojeně a bezpečně)</i>	Užívat si pobytu v přírodě (dýchat čerstvý vzduch)- obrazový materiál.
<i>KOV18 být citlivý k přírodě</i>	Empatie, pravidla – např. V lese. Respektování živého.